

UPUTSTVO ZA APLIKANTA: UKLJUČIVANJE GRAĐANA

Ovo kratko uputstvo služi za pomoć zainteresovanim podnosiocima aplikacija da razmisle o načinima i značaju uključivanja građana tokom njihovog rada.

Centriranje građanskog angažmana i uspostavljanje veza sa članovima je važan deo svake inicijative i rada koji ima za cilj progresivne društvene promene. Kako bi građani postali aktivni akteri promena, inicijative civilnog društva moraju da ugrade systemske prakse inkluzije, angažmana i odgovornosti koje prevazilaze ulogu građana i pasivnih krajnjih korisnika intervencija.

Iako će inicijative podržane od strane EJA Kosovo imati pristup mentorstvu i izgradnji kapaciteta za razvoj osnovnih kompetencija u angažmanu članova, podnosioci aplikacija moraju pokazati svoj dosadašnji pristup i kako nameravaju da ostvare i odraze potrebe građana u svom radu.

Prilikom izrade intervencije i definisanja ciljne grupe, važni aspekti koje treba uzeti u obzir pri sprovođenju analize su dinamika moći unutar društva. Ko je izostavljen i zašto? Ko ima koristi od načina na koji se stvari obavljaju? Prilikom izrade intervencije, kroz koji objektiv se definiše problem? (tj. ako predložena intervencija ima za cilj poboljšanje uslova romske zajednice da li je neki pripadnik romske zajednice bio uključen u izradi ili su to bili samo pripadnici većinske albanske zajednice?)

Podnosioci aplikacija trebaju da predstavljaju jasnu analizu svoje ciljne grupe, zašto njihovo angažovanje i učešće relevantno za rad organizacije i različite načine kako ih nameravaju angažovati.

Slično, u analizi njihove ciljne grupe očekuje se da podnosioci prijava budu svesni razlika u

svojim ciljnim grupama (kao što su rod, starost, nacionalnost, vera, obrazovanje, lokacija, društveno-ekonomske okolnosti, interesovanja i potrebe) i prilagode svoje predloge i intervencija prema tome.

Od aplikanta se takođe očekuje da analiziraju potencijal ciljnih grupa za angažovanje i razrade realan pristup za postepeno, ali sistematsko povećavanje njihove uključenosti u rad organizacije.

Određivanje i angažovanje ciljne grupe - Koje su ciljne grupe programa i da li će doći do promena u njihovim životima u slučaju podrške EJA? Da li vaša organizacija uključuje ciljnu grupu u strateški razvoj i određivanje prioriteta? Da li vaša organizacija ima na raspolaganju dovoljno resursa za angažovanje građana? Na koji način će učešće u procesu konsultacija biti od koristi za njih? Kako planirate da uključite ciljne grupe u programe i aktivnosti vaše organizacije?

Ko treba da bude uključen i kako ćete uključiti one građane koje želite obuhvatiti? Kako nameravate da uključite građane u rad vaše organizacije? Koja je vaša dosadašnja praksa u uključivanju građana u vaš rad? Opišite bilo koju metodu koju ste koristili ili planirate da koristite za uključivanje građana za rešavanje njihovih briga?

Koji su najbolji načini za uključivanje građana u vaše intervencije?

Pristup programa/razvoj projekta - Kako ćete osigurati da vaša organizacija predstavlja prioritete ciljne grupe? Koji su različiti načini na koje vaša organizacija može angažovati građane u različitim fazama implementacije programa? Da li vršite evaluaciju projekata? Da li korisnici moraju učestvovati u davanju povratnih informacija o sprovođenju programa, kao i u prethodnom? Da li planirate unapređenje ove prakse u budućnosti?

Kofinansiran od: